

3736397/PRDE/D : สาขาวิชา : ประชากรศาสตร์ ; ปช.ค. (ประชากรศาสตร์)

ศัพท์สำคัญ : ปัจจัย /อาชีพ /การเลื่อนอาชีพ /ผู้ย้ายถิ่น

คุณวุฒิ อายุวัฒน์ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลื่อนอาชีพผู้ย้ายถิ่น (DETERMINANTS OF MIGRANTS OCCUPATIONAL MOBILITY) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์, A.M., Ph.D., Philip Guest, M.A., Ph.D., สุริยพร พันพื้ง, M.A., Ph.D., จินตนา เพชรานนท์, B.A. 216 หน้า
ISBN 974-589-145-2

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเลื่อนอาชีพผู้ย้ายถิ่นที่ย้ายจากเขตเมืองเข้าสู่เมืองหลัก เมืองอื่น กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และศึกษาปัจจัยหลายระดับที่มีอิทธิพลต่อการเลื่อนอาชีพผู้ย้ายถิ่นที่ ย้ายจากเขตเมืองเข้าสู่ถิ่นปลายทางข้างต้น กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้ย้ายถิ่นจากเขตเมืองเข้าสู่เขตเมืองในช่วง 2 ปี อายุ 15-64 ปี อาศัยอยู่ในครัวเรือนส่วนบุคคลและครัวเรือนพิเศษ ซึ่งได้จากข้อมูลการสำรวจการย้ายถิ่นของ ประชากรพ.ศ.2535 ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติเก็บรวบรวมไว้ การศึกษานี้ออกแบบการวิจัยเป็นการศึกษาปัจจัย หลายระดับ ได้แก่ปัจจัยระดับบุคคลและระดับโครงสร้าง ซึ่งปัจจัยระดับโครงสร้างได้จากข้อมูลทุติยภูมิ ต่างๆที่เผยแพร่โดยหน่วยงานภาครัฐบาล

ผลการศึกษาพบว่าผู้ย้ายถิ่นเข้าเมืองหลักและเมืองอื่นทั้งชายและหญิง ในกลุ่มอายุส่วนมากเลื่อนอาชีพ ด้อยลง ผู้ย้ายถิ่นชายในเมืองหลักที่เลื่อนอาชีพได้มากที่สุด อยู่ในกลุ่มอายุที่ต่ำกว่าผู้ย้ายถิ่นหญิง ส่วนผู้ย้ายถิ่น เข้าสู่เมืองอื่นทุกกลุ่มอายุเลื่อนอาชีพได้ด้อยลง โดยเฉพาะกลุ่มอายุ 15-24 ปีเลื่อนอาชีพได้ต่ำสุด ผู้ย้ายถิ่นจาก เมืองหลัก และเมืองอื่นเข้าสู่กรุงเทพมหานคร ทุกกลุ่มอายุ อยู่ในถิ่นปลายทางไม่เกิน 1 ปี ย้ายถิ่นด้วยเหตุผล ด้านการงาน จบการศึกษาระดับประถมศึกษาเลื่อนอาชีพได้ดีขึ้นเมื่อเทียบกับถิ่นปลายทางอื่น ผู้ย้ายถิ่นเข้าเมือง หลัก เมืองอื่น กรุงเทพมหานครและปริมณฑลเลื่อนอาชีพได้แตกต่างกัน สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ เลื่อนอาชีพผู้ย้ายถิ่นส่วนมากคือปัจจัยระดับบุคคล โดยสถานภาพอาชีพก่อนย้ายถิ่น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูง ที่สุด อนึ่งปัจจัยด้านประสบการณ์การย้ายถิ่น ได้แก่อายุเมื่อย้ายถิ่น ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในถิ่นปลายทาง เหตุผล การย้ายถิ่นและการมีเครือข่ายสังคม นับว่ามีอิทธิพลต่อการเลื่อนอาชีพผู้ย้ายถิ่นอย่างชัดเจน ส่วนปัจจัยโครง สร้างซึ่งได้แก่ระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมและระดับความเป็นเมือง จะมีอิทธิพลต่อการเลื่อนอาชีพผู้ย้ายถิ่น เมื่อวิเคราะห์เป็นปฏิสัมพันธ์ร่วมกับปัจจัยระดับบุคคล ดังนั้นในการพัฒนาคุณภาพแรงงานย้ายถิ่นเพื่อให้มี โอกาสเลื่อนอาชีพควรให้ความสำคัญกับคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยเฉพาะการศึกษาและประสบการณ์การ ย้ายถิ่น ขณะเดียวกันควรจะพัฒนาโครงสร้างของพื้นที่ปลายทางในมากขึ้นด้วย